

Absztrakt az MDE 2026. június 13-ai szemináriumához

Sajtos Szilárd (honvéd alezredes, teológus, pedagógus, mentálhigiénés szakember, rendszerszemléletű pár- és családterapeuta, logoterápiás és egzisztenciaanalitikus tanácsadó, daseinanalitikai konzultáns; a Honvédelmi Minisztérium Protestáns Tábori Lelkészi Szolgálat kiemelt vezető református tábori lelkesze):

A háború peremén: a lét határán és a megszólítás terében

Daseinanalízis és a kijelentés teológiája a katonai lelkigondozás prizmájában

Az előadásban Martin Heidegger ontológiáját és Dietrich Bonhoeffer Akt und Sein című művében kibontott kijelentés-ontológiáját állítjuk kritikai dialógusba, a daseinanalízis perspektíváján keresztül, a katonák közötti pásztori lelkigondozás kontextusában. Az előadás amellet érvel, hogy a pásztori lelkigondozás során a heideggeri ontológia teológiai radikalizációja szükséges: a lét végső alapja nem merül ki a Dasein immanens önfeltárlásában, hanem a kijelentés eseményében gyökerezik. A háborúban a trauma, halálközelség és morális sérülés a reláció szerkezetének megrepedéseként értelmezhető, amelyben a katonák közötti pásztori szolgálat nem pusztán pszichológiai támogatás, hanem a reláció ontológiai újrakonstituálásának tere. Így teszünk most „kísérletet” egy pásztori szemléletű, extrém térben és időben alkalmazandó „pastoral dasein-analysis” megalkotására.

Kulcsszavak

ontológiai különbség; kijelentés-ontológia; reláció ontológiája; daseinanalízis; katonai egzisztencia; morális sérülés; pásztori lelkigondozás; trauma és végesség

Az előadás tematikája:

1. Az „ellenállás teológusa”, Dietrich Bonhoeffer; a Bekennende Kirche és a Confessio Theologica Barmensis
2. A kijelentés ontológiája – fenomenológiai vita és teológiai radikalizáció; az Akt und Sein bemutatása, Bonhoeffer további tételei, művei, elérhetősége, stb.
3. A katonai egzisztencia, mint ontológiai sűrűsödési tér – a homo bellator és a kämpfendes Dasein
4. Halálközelség és a lét határa – végesség, anticipáció és reláció a katonai egzisztencia horizontján
5. A reláció repedése és az ontológiai bezártság – bűn, szegény, és morális sérülés a harctéren
6. Hazatérés és identitáskrízis – A világ átrendeződése és a reláció újrakonstituálása
7. Konklúzió: Ontológiai különbség és teológiai radikalizáció, Bonhoeffer és Heidegger végső viszonya